

جای خالی آموزش مهارت های زندگی مشترک/طلاق در سال های اول ازدواج

آمار طلاق در سه سال اول زندگی مشترک یکی از نشانگرهای مهمی است که بدانیم شاید در آموزش های عمومی، آموزش مهارت های لازم برای زندگی مشترک را به فرزندانمان منتقل نکرده ایم.

آمار طلاق در سه سال اول زندگی مشترک یکی از نشانگرهای مهمی است که بدانیم شاید در آموزش های عمومی، آموزش مهارت های لازم برای زندگی مشترک را به فرزندانمان منتقل نکرده ایم.

به گزارش خبرنگار مهر، آمار طلاق در ایران نگران کننده است؛ این نگرانی از آن روست که فرهنگ دیرینه کشور ما برخاسته از نظام خانواده محور است و به نظر می رسد رشد آمار طلاق نه تنها نشانه ای از یک هشدار اجتماعی است بلکه از نظر فرهنگی نیز زنگ خطری را به صدا در می آورد. همواره دلایل متعددی به دنبال اعلام آمار طلاق در کشور از سوی مسئولان و کارشناسان بیان می شود اما آنچه بیش از هر چیز در این گزارش مورد نظر است واکاوی دلایل طلاق در سال های آغازین شروع زندگی مشترک (حداکثر سه سال اول زندگی مشترک) است که به نظر می رسد آمار آن نگران کننده است. اینکه چه رخ می دهد که یک زوج هنوز یک سال زیر یک سقف نرفته به دادگاه خانواده رجوع می کنند، جای تأمل بسیار دارد.

نیره فشننگ روان شناس بالینی که به طور مشخص تمرکز خود را بر زوج درمانی در کنار کار روی اختلال های بزرگسالان گذاشته است، در ابتدا در پاسخ به این پرسش که شاید بدیهی ترین مشکلی که زوج ها دارند این است که نمی دانند دقیقاً باید به چه کسانی هنگام مواجهه با مشکل در رابطه شان مراجعه کنند و چه هنگامی باید مراجعه کنند، گفت: شاید باید برای پاسخ به این پرسش باید کمی به عقب تر برگردیم و با یک رویکرد سلامت نگر بینیم از چه زمانی مشکل شروع به رشد کرده است و چرا. این یک واقعیت است که در تمام دنیا به رغم وجود رویکردهای مختلف در مداخلات زوجین و شواهد بر اثر بخشی این مداخلات، اما زمان مراجعه زوج ها، زمان به هنگامی نیست.

وی ادامه داد: اگر به نرخ نسبت ازدواج به طلاق در سال ۹۵ نگاه کنیم می بینیم این عدد ۳.۹ است. یعنی از هر چهار ازدواج یک زوج طلاق می گیرند و بیش از ۵۰ درصد طلاق ها در ایران در سه سال اول زندگی مشترک رخ می دهد. این آمار می گوید طلاق در میان تازه ازدواج کرده ها رواج پیدا کرده است.

این روان شناس بالینی ادامه داد: این آمار بیشتر نشان می دهد که مراجعات و رسیدگی به مسائلی که می تواند در محور زوج درمانی مؤثر باشد دیر رخ می دهد و رابطه سریع قطع می شود. مهمتر اینکه قصه این طلاق ها زودتر از شروع زندگی مشترک این زوجین آغاز شده است.

وی در توضیح بیشتر بیان کرد: در واقع پیش از شروع زندگی مشترک افراد باید مهارت هایی کسب کنند و نگرشی نسبت به زندگی مشترک داشته باشند. باید فکر کنند چرا ازدواج می کنند و انتظارات آنها و عملکرد آنها در این فرایند پیچیده جدید چگونه خواهد بود. آمارها می گوید مهارت ها کسب نمی شود و این نگرش ایجاد نمی شود چون در این صورت شاهد این میزان طلاق در میان تازه ازدواج کرده ها نبودیم.

ازدواج مهم ترین گذرگاه تحولی است و می تواند یک دوره انتقالی مهم محسوب شود که اگر به درستی رخ بدهد زمینه سلامت روان فرد را تأمین کند و حتی بسیاری از آسیب های قبلی افراد را ترمیم کند. این اتفاق بسیار حیرت انگیز و مهم است و همین نقطه تحول در حال حاضر یک نقطه پاتولوژیک شده است

نیره فشننگ اظهار کرد: ما باید پیشگیرانه تر در موضوع طلاق ورود کنیم به معنای دیگر مشکل از آنجایی آغاز می شود که بچه های ما در مدارس لاجرم باید تمام وقت خود را برای کنکور و تبدیل شدن به تست زن های ماهر بگذارند و زمانی برای یادگیری رفتارهای دیگر و مهارت هایی که لازمه داشتن یک زندگی مشترک سالم است، نخواهند داشت. پس از آن در دانشگاه نیز این وقت را ندارند و بلافاصله هم درگیر مسائل شغلی می شوند.

وی ادامه داد: ما باید بتوانیم در آموزش های رسمی عمومی در مدرسه و دانشگاه به فرزندانمان مهارت بیاموزیم. در تمام دنیا طرح های زیادی در این زمینه پیاده شده است. در ایران چند سال پیش طرح خانواده پایدار در مدرسه در چند شهر اجرا شد پس این نیاز دیده شده است اما این طرح ها رها می شود.

در ادامه این روان شناس در پاسخ به این پرسش که با فرض اینکه زوجین مهارت های لازم را کسب نکردند، در هنگام ازدواج و در مسیر ازدواج چه مداخلاتی می توان برای بهبود عملکرد روابط میان فردی ارائه داد، بیان کرد: من می گویم زوجین فارغ از اینکه مشکلی دارند یا نه باید فصلی یکبار زوج درمانگر را ببینند. باید فرصت کنند نگاهی به رابطه خود داشته باشند. ما در مسیر رشدی خود یک چرخه تحول داریم. نوپا بودن، کودکی، نوجوانی و جوانی مراحل رشد است و باید بدانیم زندگی نیز مراحل تحولی دارد. افراد ازدواج می کنند، بچه دار می شوند، بچه ها بزرگ می شوند و از خانواده جدا می شوند و... هر کدام از این مراحل درست مانند مراحل رشدی فردی، نیاز به مراقبت و آمادگی دارد.

نیره قشنگ اضافه کرد: ازدواج مهمترین گذرگاه تحولی است و می تواند یک دوره انتقالی مهم محسوب شود که اگر به درستی رخ بدهد زمینه سلامت روان فرد را تأمین کند و حتی بسیاری از آسیب های قبلی افراد را ترمیم کند. این اتفاق بسیار حیرت انگیز و مهم است و همین نقطه تحول در حال حاضر یک نقطه پاتولوژیک شده است.

وی ادامه داد: اما زوجین این را نیز باید بدانند که همانگونه که وقتی مشکل جسمی برای فردی ایجاد می شود تحقیق می کند تا بهترین درمانگر را پیدا کنند باید موقع ایجاد مشکل در رابطه نیز دنبال درمانگر مناسب باشند و تحقیق کنند. به افرادی مراجعه کنند که به جز تخصص اشراف به فرهنگ جامعه نیز دارند. این بسیار مهم است. مهم این است که پیش از شروع مشکل جدی مراجعه کنند مثلاً وقتی می بینند یک الگویی در رابطه شأن مدام در حال تکرار شدن است و باعث می شود تنش هایی هر چند کوچک اما تکراری در رابطه شأن وجود داشته باشد.

این روان شناس بالینی گفت: امید من این است که افراد بدانند با شروع زندگی مشترک در واقع یک موجود زنده ای به اسم رابطه خلق می شود و مانند هر موجود زنده دیگری نیاز به مراقبت دارد تا ببینیم آیا علائم حیاتی اش به درستی کار می کند و مراحل رشدش را درست طی می کند.

وی در پاسخ به این پرسش که بسیاری از زوجین هنگام بروز مشکل به ریش سفیدهای فامیل مراجعه می کنند، افزود: من منکر این نقش ارزشمند در فرهنگمان نیستم که از دیرباز فردی یا افرادی در فامیل منابع حمایتی و پایگاهی امن و خردمند به شمار می رفته اند که دارای خرد و دلسوزی هستند ولی واقعیت این است که نمی توان این افراد را جایگزین یک متخصص کرد. ممکن است یک مداخله دلسوزانه نتیجه معکوس بدهد. اما امروزه خوشبختانه بسیاری از همان افراد هستند که زوجین را به سمت درمانگرهای متخصص روابط زوجین هدایت می کنند.

آزاده سهرابی